



**לאומי | ממשל תאגידי, פרטים נוספים  
ונספחים  
31.03.2019**

## בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים תוכן העניינים

|     |                                      |
|-----|--------------------------------------|
|     | עמוד                                 |
|     |                                      |
| א.  | ממשל תאגידי                          |
| 186 | שינויים בדירקטוריון                  |
| 186 | המבקרת הפנימית                       |
|     |                                      |
| ב.  | פרטים נוספים                         |
| 186 | השליטה בבנק                          |
| 187 | מינויים ופרישות ומבנה ארגוני         |
| 187 | הסכמים מהותיים                       |
| 188 | חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית |
| 190 | דירוג אשראי                          |
|     |                                      |
| ג.  | נספחים                               |
| 191 | שיעורי הכנסה והוצאה                  |

## שינויים בדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, הדירקטוריון מונה 12 דירקטורים. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2019 לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

במסגרת התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 שפורסם ביום 5 ביולי 2017 ("הוראה 301"), נקבע כי עד ליום ה-1 ביולי 2020, יקטן המספר המקסימאלי של חברי הדירקטוריון בתאגידים הבנקאיים ל-10.

ביום 6 בנובמבר 2018, התקבלה הנחייה מהפיקוח על הבנקים, כי לצורך עמידה בהנחיות הוראה 301, ובהמשך להוראות שניתנו בשנים הקודמות לירידה במספר הדירקטורים, בשנת 2019 תתבצע הירידה במספר הדירקטורים ל-10 דירקטורים באמצעות הדירקטורים המסיימים כהונה שלישית ואחרונה. בהתאם, יצוין כי ה"ה דוד ברודט (יו"ר הדירקטוריון) ויואב נרדי (דירקטור במעמד "דירקטור אחר"), צפויים לסיים כהונתם השלישית והאחרונה בבנק ביום 21 ביולי 2019 והחל ממועד זה יפחת מספר חברי הדירקטוריון לעשרה.

ביום 6 בספטמבר 2019 צפויה הגב' אסתר לבנון לסיים את כהונתה הראשונה כדירקטורית בבנק.

ביום 8 באפריל 2019 פרסם הבנק הודעה מקדימה אודות הכוונה לזמן אסיפה כללית שנתית ומויוחדת של בעלי מניות הבנק שעל סדר יומה ידונו מספר נושאים וביניהם, מינוי דירקטור אחד במעמד "דירקטור אחר" דירקטור שאינו דירקטור חיצוני כאמור בסעיף 11(ד2) לפקודת הבנקאות לדירקטוריון הבנק.

בהמשך להודעה המקדימה ולעדכון לה מיום 18 באפריל 2019, שפרסם הבנק כאמור לעיל ובהתאם לקבוע בסעיפים 11(דא)(1), (2) ו- (3) לפקודת הבנקאות, 1941, קיבל הבנק ביום 6 במאי 2019 הודעה מהוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 (להלן: "הוועדה למינוי דירקטורים"), במסגרתה מפורטת רשימת מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק לבחירה באסיפות הכלליות השנתיות של הבנק לשנת 2019 (לפירוט ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 6 במאי 2019 (מס' אסמכתא: 043441-01-2019) (להלן: "הודעת הוועדה למינוי דירקטורים").

פירוט נוסף בדבר המועמדים לכהונה כדירקטורים בבנק יימסר במסגרת דוחות זימון לאסיפות הכלליות שיפורסמו על ידי הבנק בהתאם להוראות הדין. הודעה מקדימה לאסיפה השניה שצפויה להתקיים במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2019 תפורסם בנפרד, בהתאם להוראות הדין. לפירוט ראה פרק [אסיפה כללית שנתית](#) להלן.

במהלך ינואר-פברואר 2020 צפויה להסתיים כהונתם הראשונה כדירקטורים בבנק של ה"ה יצחק שריר (דירקטור במעמד "דירקטור אחר"), אסתר דומיניסני (דירקטורית במעמד "דירקטור אחר") ויצחק אידלמן (דח"צ) אשר הינם מועמדים לבחירה לתקופת כהונה נוספת בהתאם להודעת הוועדה למינוי דירקטורים, כמפורט לעיל. הבנק מתעתד לכנס אסיפה כללית נוספת במהלך הרבעון האחרון לשנת 2019, שעל סדר יומה ידונו, בין היתר, בבחירת 3 דירקטורים לדירקטוריון הבנק (2 דירקטורים במעמד "דירקטור אחר" ודח"צ אחד), מתוך המועמדים שנבחרו על ידי הוועדה למינוי דירקטורים, כאמור לעיל ומועמדים נוספים ככל שיוצעו על ידי מי שזכאי להציע מועמדים לדירקטוריון הבנק על פי דין.

## המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2018.

דוח הביקורת הפנימית לשנת 2018 בקבוצת לאומי, הוגש לוועדת הביקורת ביום 13 במרס 2019 נדון בוועדה ביום 17 במרס 2019, הוגש לדירקטוריון ביום 19 במרס 2019 ונדון בדירקטוריון ביום 24 במרס 2019.

## השליטה בבנק

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בדין, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע בעניין מכירת מניות הבנק על ידי מדינת ישראל לעובדי הבנק, כולל הצעת 12,364 מניות ליו"ר הדירקטוריון, בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ראה פרק [השליטה בבנק בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2018](#).

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק נכון ליום 31 במרס 2019, ראה דוח מיידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 7 באפריל 2019 (אסמכתא: 034138-01-2019). כן, ראה דיווח מיידי בעניין רשימת בעלי אמצעי שליטה מהותי בבנק ליום 31 במרס 2019 מיום 7 באפריל 2019 (אסמכתא: 033928-01-2019).

## אסיפה כללית שנתית ובחירת דירקטורים

בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 7 באפריל 2019, פרסם הבנק ביום 8 באפריל 2019 דיווח מיידי אודות הודעה מקדימה בדבר כוונה לכנס אסיפה כללית שנתית ומיוחדת של בעלי מניות הבנק (להלן: "ההודעה המקדימה"), אשר על סדר יומה צפויים להיכלל הנושאים הבאים: (1) דיון בדוחות הכספיים השנתיים; (2) מינוי רואי חשבון מבקרים והסמכה בנוגע לקביעת שכרם; (3) מינוי דירקטור במעמד "דירקטור אחר" - דירקטור שאינו דירקטור חיצוני כאמור בסעיף 11ד(2) לפקודת הבנקאות (דירקטוריון הבנק ו-4) אישור השתתפות יו"ר הדירקטוריון בהצעת מניות על ידי המדינה לעובדי הבנק כמפורט במתאר להצעת מניות שבבעלות המדינה לעובדי הבנק שפורסם ביום 20 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא: 111390-01-2018).

למידע נוסף בדבר ההודעה המקדימה ראה דיווח מיידי מיום 8 באפריל 2019 (אסמכתא: 034438-01-2019).

לאור בקשת הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 (להלן: "הוועדה למינוי דירקטורים"), פרסם הבנק ביום 18 באפריל 2019 עדכון להודעה המקדימה במסגרתו הודיע על דחיית המועד האחרון להגשת הצעות של מועמדים לבחירה כדירקטורים.

למידע נוסף בדבר העדכון להודעה מקדימה ראה דיווח מיידי מיום 18 באפריל 2019 (אסמכתא: 036060-01-2019).

בהמשך להודעה המקדימה ולעדכון לה, שפרסם הבנק כאמור לעיל ובהתאם לקבוע בסעיפים 11ד(א)(1), (2) ו-3 לפקודת הבנקאות, 1941, קיבל הבנק ביום 5 במאי 2019 הודעה מהוועדה למינוי דירקטורים, במסגרתה מפורטת רשימת מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק לבחירה באסיפות הכלליות השנתיות של הבנק לשנת 2019 (לפירוט ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 5 במאי 2019 (מס' אסמכתא: 043441-01-2019)).

## מינויים ופרישות

### מינויים

מר **חנן פרידמן**, ראש חטיבת אסטרטגיה ורגולציה וחבר הנהלת הבנק, מונה לתפקיד ראש חטיבת אסטרטגיה חדשנות וטרנספורמציה, החל מ-1 באפריל 2019.

מר **אילן בוגנים**, ראש מערך CTO/CDO ותשתיות וחבר הנהלת הבנק, מונה לתפקיד ראש חטיבת דאטה החל מ-1 באפריל 2019.

מר **אייל בן-חיים**, מונה לתפקיד ראש חטיבת תפעול וחבר הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, החל מ-1 באפריל 2019.

מר **אילון דחבש**, מונה לתפקיד ראש החטיבה הבנקאית וחבר הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, החל מ-11 באפריל 2019.

### סיום תפקיד

גב' **תמר יסעור**, ראש החטיבה לבנקאות דיגיטלית וחברת הנהלת הבנק, סיימה את תפקידה ב-31 במרס 2019, לאחר כ-12 שנות עבודה בלאומי.

מר **דני כהן**, ראש החטיבה הבנקאית וחבר הנהלת הבנק, סיים את תפקידו ב-31 במרס 2019, לאחר כ-28 שנות עבודה בלאומי.

## מבנה ארגוני

### חטיבת אסטרטגיה חדשנות וטרנספורמציה

ב-1 באפריל 2019, קיבלה חטיבת אסטרטגיה ורגולציה, נוסף על תפקידיה הקיימים גם את האחריות על האצה ויישום חדשנות דיגיטלית והובלת הטרנספורמציה לבנקאות המחר – הובלת הפרויקטים האסטרטגיים בלאומי תוך חיבור בין העסק, הטכנולוגיה, הרגולציה והאסטרטגיה.

### חטיבת דאטה

ב-1 באפריל 2019, הוקמה חטיבת הדאטה במטרה למנף את נכס הדאטה בלאומי, לרבות על ידי הנגשת הצעת ערך איכותית ללקוחות לאומי במקום ובזמן הנכון. החטיבה תהיה אחראית בנוסף על השיווק ועל חברת פפר פלטפורם.

### מזכירות הבנק

ב-1 באפריל 2019, הוכפפה מזכירות הבנק לחטיבת הייעוץ המשפטי.

## הסכמים מהותיים

בחודש דצמבר 2018 הסתיים תוקף ההסכם הקיבוצי, בימים אלו מתנהל מו"מ אל מול נציגות העובדים לחתימת הסכם קיבוצי חדש.

## חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו - ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

ראה תאור מפורט [בדוח הכספי לשנת 2018 - עמודים 308-314](#).

בתקופת הדוח פורסמו הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. מרבית ההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל. בפרק זה מפורטות הוראות אשר נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח והוראות הצפויות להיכנס לתוקף, אשר השפעתן על הבנק צפויה להיות משמעותית.

### הוראות הפיקוח על הבנקים

#### צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הפקדת שיק דחוי) (הוראת שעה), התשע"ט-2019

ביום 31 במרס 2019 חתם נגיד בנק ישראל על הצו האמור במסגרתו הוגדר "שירות הפקדת שיק דחוי" כשירות בר פיקוח, שסכום העמלה המרבי בגינו לעניין שיק שהוסב והופקד בדלפק או בשידור יהיה שני שקלים חדשים לשיק. העברת שיק לבנק לשם פירעונו לא תחשב הסבה של שיק.

הצו האמור בא בהמשך לחוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018, שהוראותיו ביחס לשיקים עתידות להיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2019, ומטרתו לעודד את ציבור הלקוחות הקמעונאיים, להפקיד בבנקים שיקים דחויים שהוסבו עוד לפני כניסת החוק לתוקף, על מנת למנוע מצב שבו לא יכובדו בשל הוראות החוק החדש.

הצו האמור יהיה בתוקף מיום 15 באפריל 2019 ועד יום 30 ביוני 2019, ביחס ליחידים ועסקים קטנים בלבד.

לצו צפויה להיות השפעה על הכנסות הבנק מהעמלה האמורה בתקופה זו.

#### תיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשע"ט-2019

ביום 1 במאי 2019 פורסם תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשע"ט-2019.

להלן עיקרי התיקון:

- קביעה, כי עסקים קטנים ועוסקים מורשים יצורפו לשירות המסלולים באופן יזום, באותם המקרים בהם נגבו מהם, עמלות בסכום העולה על הסכום אותו היו משלמים בפועל, אילו היו מצטרפים לשירות המסלולים כאמור. כדאיות זו תיבחן בהתאם לכללים שהוגדרו בהוראה;
- הוספת עמלות חדשות עבור השירותים הבאים: יעוץ פנסיוני, משיכת מזומן במכשיר אוטומטי בכרטיס נטען שלא מקושר לחשבון עו"ש, ומשיכת מזומן במכשיר אוטומטי באמצעות כרטיס שלא הונפק בארץ.

התיקון ייכנס לתוקף באופן הדרגתי.

לתיקונים להוראה צפויה להיות השפעה על הכנסות הבנק מהעמלות האמורות.

#### תיקונים בהוראות ניהול בנקאי תקין בנושאי דיגיטל ובנקאות בתקשורת

ביום 20 במאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה 367 בנושא בנקאות בתקשורת. בין היתר כולל התיקון הקלות שונות בנושאים הבאים: פישוט תהליך הזיהוי והאיתות של לקוחות המבקשים לבצע פעולות מרחוק, הקלות בעת פתיחת חשבון מקוון לקטין, ומחיקת מגבלות ובקורות שנקבעו בעבר לעניין טופסי השיקים בחשבון מקוון.

ביום 20 במאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה 353 בנושא בקרה על הנפקת ערבויות על ידי תאגיד בנקאי. תיקון זה יאפשר לבנק לבצע הנפקה של ערבויות בנקאיות במדיה דיגיטלית.

יישום ההקלות השונות בהוראות הנ"ל יאפשר לבנק לקדם ולהרחיב את השימוש בבנקאות דיגיטלית לשם המשך שיפור חווית הלקוח, ניהול מיטבי של הסיכונים התפעוליים, קידום תהליכי ההתייעלות וצמצום העלויות.

#### מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי

ביום 25 ביולי 2018 פורסם תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 - מענה אנושי מקצועי, המחייב תאגיד בנקאי, המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, לאפשר ללקוח לקבל מענה אנושי מקצועי למספר סוגי שירותים (טיפול בתקלה, בירור חשבון וסיום התקשרות). בתוך שש דקות מתחילת השיחה. תחילתו של החוק - שנה מיום פרסומו.

ביום 5 במאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין המסדירה את יישום התיקון האמור, וכן קובעת הנחיות נוספות לעניין מענה טלפוני.

בין היתר קובעת הטיטסה הנחיות בנושאים הבאים: חובה לפיה על תאגיד בנקאי להעניק מענה אנושי מקצועי באמצעות מוקד טלפוני לרבות לסוגי השירותים המפורטים בתיקון לחוק, לכל הפחות ב"שעות הגרעין" (כהגדרתן בהוראה); קביעת החלופות המותרות לחריגה ממשיך ההמתנה שנקבע בתיקון לחוק; קביעת עדיפות בקבלת מענה אנושי ללקוחות שהם אזרחים ותיקים שגילים מעל 75, ועוד.

תחילה - מרבית סעיפי ההוראה יכנסו לתוקפן במועד כניסת החוק לתוקף. למעט החובה למתן מענה אנושי מקצועי באמצעות מוקד פניות טלפוני בשעות הגרעין והחובה למתן עדיפות בנתב לאזרחים ותיקים שיכנסו לתוקפן ביום 1 בינואר 2020.

הבנק נערך ליישום התיקון לחוק וההוראה.

## נושאים נוספים

### יוזמות חקיקה שונות בתחום הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי

בתקופה האחרונה הושם דגש מיוחד על חקיקה המעודדת את התחרות, בעיקר בכל הנוגע לתחום האשראי הקמעונאי. מגמה זו משתקפת בהוראות וביוזמות חקיקה שונות, שנועדו להקל על כניסתם לשוק של שחקנים חדשים; זאת, בין היתר, באמצעות הגדלת המקורות שיעמדו לרשותם, קביעת מדרגות רגולטוריות מקלות, ומתן הקלה בהתחברות למערכות התשלומים והסליקה.

השינויים הנ"ל, לצד יוזמות שמוכיל בנק ישראל, כגון: בניית מאגר נתוני אשראי שפועל החל מאפריל 2019 ואשר מאפשר לגורמים שונים לקבל דוחות וחיוויי אשראי בנוגע ללקוחות ולקוחות פוטנציאליים, עידוד התייעלות המערכת הבנקאית וקידום רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית בערוצים ישירים, צפויים להשפיע בשנים הקרובות על שוק הבנקאות בישראל.

לפירוט נוסף בעניין זה ראה [דוח הכספי לשנת 2018 - עמודים 313-312](#).

במסגרת זו, ובהמשך לכללים שפרסם משרד האוצר למתן מענק ממשלתי להקמת לשכת שירותי מחשוב בנקאיים, בעקבות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, בחר משרד האוצר בחברת "TCS", חברה-בת של תאגיד "טאטא" ההודי, לצורך הקמת לשכת שירותי מחשוב בנקאיים. מטרת לשכה זו להוות תשתית, שתשרת שחקנים חדשים בענף הבנקאות.

### ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללווים עסקיים גדולים

ביום 5 ביולי 2017 אישרה מליאת הכנסת את הצעת ועדת הכנסת לעניין הקמתה של ועדת חקירה פרלמנטרית בראשות יו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ איתן כבל, אשר תדון בהתנהלות הבנקים, הגופים המוסדיים והרגולטורים בעניין הקצאות אשראי ללווים עסקיים גדולים משנת 2003 ואילך. ועדת החקירה תניח על שולחן הכנסת, עם סיום דיוניה, דוח המפרט את פעולותיה ומסקנותיה. בימים אלה מקיימת הוועדה את דיוניה.

ביום 28 באוקטובר 2018 הופיעו יו"ר דירקטוריון הבנק, המנכ"ל וראש חטיבת אסטרטגיה ורגולציה בפני הוועדה, והשיבו על שאלות חברי הוועדה.

ביום 16 באפריל 2019 פרסמה הוועדה את מסקנותיה. ההמלצות מתמקדות בעיקרן בשורה של שינויים הנדרשים לדעת הוועדה בהתנהלות הרגולטורים הפיננסיים. שינויים אלה עשויים להיות רלוונטיים למערכת הבנקאית ולגופים מוסדיים נוספים במשק, במישור ובסקיפין.

### מכירת חלק ממניות הבנק בשב"א

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ("החוק"), נדרש הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בחברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א" או "החברה"), כך שעד יום 30 בינואר 2021 לא יעלה שיעור ההחזקות של הבנק בשב"א על 10% מההון המונפק של החברה.

בהתאם, התקשר הבנק ביום 20 בנובמבר 2018 עם תאגיד מקבוצת ויזה העולמית ("ויזה") למכירת 10% ממניות החברה לויזה בתמורה לסך של 37 מיליון ש"ח. ביום 13 בדצמבר 2018 הושלמה העסקה האמורה. הבנק רשם רווח על מכירת המניות כאמור בסך של כ-24.6 מיליון ש"ח (לפני מס).

בנוסף, במסגרת ההסכם האמור ובכפוף לתנאיו, תינתן לויזה זכות הצעה ראשונה במקרה שהבנק יבקש למכור מניות נוספות בחברה (שלא בדרך של הצעת מכר על פי תשקיף), ובכפוף למגבלות החזקה על פי החוק כפי שיחולו. ביחס למניות שהבנק מחויב למכור לפי החוק, זכות ההצעה הראשונה כאמור תהיה עד יום 30 ביוני 2019; וביחס למניות שהבנק לא מחויב למכור זכות ההצעה הראשונה תהיה עד שלוש שנים ממועד השלמת ההסכם. כמו כן ניתנו לויזה זכויות הצעה או סירוב ראשונות מסוימות בקשר עם המכירה (וככל שתיעשה) של החזקות הבנק בחברת מרכז סליקה בנקאי בע"מ.

לאחר המכירה האמורה לויזה, עומד שיעור ההחזקות הנותר של הבנק בחברה על כ-30%.

הבנק בוחן דרכים נוספות למכירת החזקותיו בהתאם להוראות החוק, לרבות בדרך של הצעת מכר של מניות שיוצעו לציבור באמצעות תשקיף שתפרסם החברה. בהתאם, ביום 2 במאי 2019 פרסמה החברה טיוטת תשקיף לציבור הכוללת הצעת מכר של מניות הבנק (ובנקים נוספים) בחברה. פרסום תשקיף סופי מותנה, בין היתר, בהיתר של רשות ניירות ערך ואישור הבורסה לניירות ערך.

## רגולציה בינלאומית

### General Data Protection Regulation

בהמשך לתיאור בדוח השנתי לשנת 2018 בנוגע לרגולציית ההגנה על הפרטיות האירופאית (GDPR), הבנק בוחן הוראות דומות, המצויות בשלבי חקיקה שונים במדינות נוספות, וייערך להן על פי הצורך.

## דירוג אשראי

### להלן דירוג האשראי של המדינה והבנק ליום 26 במאי 2019:

| חברת דירוג           | טווח ארוך  | תחזית    | טווח קצר |
|----------------------|------------|----------|----------|
| מדינת ישראל          | Moody's A1 | positive | P-1      |
| S&P                  | AA-        | positive | A-1+     |
| Fitch                | A+         | stable   | F1+      |
| בנק לאומי: מט"ח      | Moody's A2 | stable   | P-1      |
| S&P                  | A-         | positive | A-2      |
| Fitch                | A          | stable   | UOC      |
| דירוג מקומי (בישראל) | S&P מעלות  | stable   | -        |
| מידורג               | Aaa        | stable   | P-1      |

ב-9 בינואר 2019 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-24 במרס 2019 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג האשראי ותחזית הדירוג למדינת ישראל.

ב-5 באפריל 2019 סוכנות הדירוג Moody's אישרה את דירוג האשראי ותחזית הדירוג למדינת ישראל.

ב-1 במאי 2019 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-7 במאי 2019 סוכנות הדירוג Fitch עידכנה כי דירוג הבנק קצר הטווח נכלל ברשימת מעקב חיובית, במסגרת עדכון סולמות הדירוג לטווח קצר. במהלך 6 החודשים מיום הפרסום ייקבע הדירוג הסופי. עד אז הדירוג לטווח קצר יעמוד על Under Observation Criteria (UOC). לא שונה דירוג הבנק לטווח ארוך או בתחזית.

## נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות<sup>(א)</sup> וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

| לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס                |              |             |                            |              |             |
|----------------------------------------------------|--------------|-------------|----------------------------|--------------|-------------|
| 2019                                               |              |             | 2018                       |              |             |
| יתרה ממוצעת <sup>(ב)</sup>                         | הכנסות ריבית | שיעור הכנסה | יתרה ממוצעת <sup>(ב)</sup> | הכנסות ריבית | שיעור הכנסה |
| במיליוני ש"ח                                       | באחוזים      |             | במיליוני ש"ח               | באחוזים      |             |
| <b>נכסים נושאי ריבית</b>                           |              |             |                            |              |             |
| אשראי לציבור <sup>(ג)</sup>                        |              |             |                            |              |             |
| 245,884                                            | 1,976        | 3.25        | 241,180                    | 1,925        | 3.23        |
| 25,692                                             | 310          | 4.91        | 23,440                     | 272          | 4.72        |
| 271,576                                            | 2,286        | 3.41        | 264,620                    | 2,197        | 3.36        |
| אשראי לממשלה                                       |              |             |                            |              |             |
| 731                                                | 8            | 4.45        | 722                        | 7            | 3.93        |
| -                                                  | -            | -           | -                          | -            | -           |
| 731                                                | 8            | 4.45        | 722                        | 7            | 3.93        |
| פיקדונות בבנקים                                    |              |             |                            |              |             |
| 10,403                                             | 44           | 1.70        | 7,250                      | 26           | 1.44        |
| 372                                                | 2            | 2.17        | 295                        | 1            | 1.36        |
| 10,775                                             | 46           | 1.72        | 7,545                      | 27           | 1.44        |
| פיקדונות בבנקים מרכזיים                            |              |             |                            |              |             |
| 50,675                                             | 32           | 0.25        | 52,298                     | 13           | 0.10        |
| 1,767                                              | 4            | 0.91        | 2,875                      | 6            | 0.84        |
| 52,442                                             | 36           | 0.27        | 55,173                     | 19           | 0.14        |
| נ"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר          |              |             |                            |              |             |
| 697                                                | 1            | 0.58        | 1,220                      | -            | -           |
| -                                                  | -            | -           | -                          | -            | -           |
| 697                                                | 1            | 0.58        | 1,220                      | -            | -           |
| אג"ח לפדיון וזמינות למכירה <sup>(ד)</sup>          |              |             |                            |              |             |
| 62,029                                             | 249          | 1.62        | 63,855                     | 132          | 0.83        |
| 6,095                                              | 45           | 2.99        | 5,164                      | 35           | 2.74        |
| 68,124                                             | 294          | 1.74        | 69,019                     | 167          | 0.97        |
| אג"ח למסחר <sup>(ד)</sup>                          |              |             |                            |              |             |
| 6,133                                              | 8            | 0.52        | 4,984                      | 3            | 0.24        |
| -                                                  | -            | -           | 80                         | 1            | 5.09        |
| 6,133                                              | 8            | 0.52        | 5,064                      | 4            | 0.32        |
| 410,478                                            | 2,679        | 2.64        | 403,363                    | 2,421        | 2.42        |
| <b>סך כל הנכסים נושאי ריבית</b>                    |              |             |                            |              |             |
| 5,832                                              |              |             | 6,401                      |              |             |
| 40,195                                             |              |             | 38,323                     |              |             |
| 456,505                                            | 2,679        |             | 448,087                    | 2,421        |             |
| <b>סך כל הנכסים</b>                                |              |             |                            |              |             |
| סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות מחוץ לישראל |              |             |                            |              |             |
| 33,926                                             | 361          | 4.32        | 31,854                     | 315          | 4.01        |

ראה הערות [בעמוד 194](#).

## חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

| לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס                      |                 |                |                               |                 |                |        |
|----------------------------------------------------------|-----------------|----------------|-------------------------------|-----------------|----------------|--------|
| 2019                                                     |                 |                | 2018                          |                 |                |        |
| יתרה<br>ממוצעת <sup>(ב)</sup>                            | הוצאות<br>ריבית | שיעור<br>הוצאה | יתרה<br>ממוצעת <sup>(ב)</sup> | הוצאות<br>ריבית | שיעור<br>הוצאה |        |
| במיליוני ש"ח                                             |                 |                | במיליוני ש"ח                  |                 |                |        |
| התחייבויות נושאות ריבית                                  |                 |                |                               |                 |                |        |
| פיקדונות הציבור                                          |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | 255,259         | (385)          | (0.60)                        | 249,006         | (265)          | (0.43) |
| לפי דרישה                                                | 121,811         | (34)           | (0.11)                        | 112,645         | (14)           | (0.05) |
| לזמן קצוב                                                | 133,448         | (351)          | (1.06)                        | 136,361         | (251)          | (0.74) |
| מחוץ לישראל                                              | 16,187          | (79)           | (1.97)                        | 15,863          | (50)           | (1.27) |
| לפי דרישה                                                | 5,432           | (28)           | (2.08)                        | 4,670           | (10)           | (0.86) |
| לזמן קצוב                                                | 10,755          | (51)           | (1.91)                        | 11,193          | (40)           | (1.44) |
| סך הכל                                                   | 271,446         | (464)          | (0.69)                        | 264,869         | (315)          | (0.48) |
| פיקדונות הממשלה                                          |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | 199             | (1)            | (2.03)                        | 166             | (1)            | (2.43) |
| מחוץ לישראל                                              | 502             | -              | -                             | 305             | -              | -      |
| סך הכל                                                   | 701             | (1)            | (0.57)                        | 471             | (1)            | (0.85) |
| פיקדונות מבנקים מרכזיים                                  |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | -               | -              | -                             | 61              | -              | -      |
| מחוץ לישראל                                              | -               | -              | -                             | -               | -              | -      |
| סך הכל                                                   | -               | -              | -                             | 61              | -              | -      |
| פיקדונות מבנקים                                          |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | 4,665           | (3)            | (0.26)                        | 5,305           | (6)            | (0.45) |
| מחוץ לישראל                                              | 27              | -              | -                             | 37              | -              | -      |
| סך הכל                                                   | 4,692           | (3)            | (0.26)                        | 5,342           | (6)            | (0.45) |
| ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר        |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | 357             | (1)            | (1.13)                        | 539             | -              | -      |
| מחוץ לישראל                                              | -               | -              | -                             | -               | -              | -      |
| סך הכל                                                   | 357             | (1)            | (1.13)                        | 539             | -              | -      |
| אגרות חוב                                                |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | 19,357          | (90)           | (1.87)                        | 15,580          | (93)           | (2.41) |
| מחוץ לישראל                                              | -               | -              | -                             | -               | -              | -      |
| סך הכל                                                   | 19,357          | (90)           | (1.87)                        | 15,580          | (93)           | (2.41) |
| סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית                           |                 |                |                               |                 |                |        |
| פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית                       | 93,773          |                |                               | 93,817          |                |        |
| זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית               | 3,488           |                |                               | 6,079           |                |        |
| התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית <sup>(א)</sup>       | 26,578          |                |                               | 27,804          |                |        |
| סך כל ההתחייבויות                                        | 420,392         | (559)          |                               | 414,562         | (415)          |        |
| סך כל האמצעים ההוניים                                    | 36,113          |                |                               | 33,525          |                |        |
| סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים                       | 456,505         | (559)          |                               | 448,087         | (415)          |        |
| פער הריבית                                               |                 |                |                               |                 |                |        |
|                                                          | 2,120           | 1.88           |                               | 2,006           | 1.84           |        |
| תשואה נטו <sup>(א)</sup> על נכסים נושאי ריבית            |                 |                |                               |                 |                |        |
| בישראל                                                   | 376,552         | 1,838          | 1.97                          | 371,509         | 1,741          | 1.89   |
| מחוץ לישראל                                              | 33,926          | 282            | 3.37                          | 31,854          | 265            | 3.37   |
| סך הכל                                                   | 410,478         | 2,120          | 2.08                          | 403,363         | 2,006          | 2.00   |
| סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל |                 |                |                               |                 |                |        |
|                                                          | 16,716          | (79)           | (1.90)                        | 16,205          | (50)           | (1.24) |

ראה הערות [בעמוד 194](#).

## חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

| לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס |                 |                                  |                       |                 |                                  |
|-------------------------------------|-----------------|----------------------------------|-----------------------|-----------------|----------------------------------|
| 2018                                |                 |                                  | 2019                  |                 |                                  |
| שיעור הכנסות (הוצאות)               | הכנסות (הוצאות) | יתרה ממוצעת <sup>(ב)</sup> ריבית | שיעור הכנסות (הוצאות) | הכנסות (הוצאות) | יתרה ממוצעת <sup>(ב)</sup> ריבית |
| באחוזים                             |                 | במיליוני ש"ח                     | באחוזים               |                 | במיליוני ש"ח                     |
| מטבע ישראלי צמוד מדד                |                 |                                  |                       |                 |                                  |
| 1.99                                | 224             | 45,463                           | 1.93                  | 218             | 45,415                           |
| (1.62)                              | (124)           | 30,818                           | (1.17)                | (89)            | 30,554                           |
| 0.37                                |                 |                                  | 0.76                  |                 |                                  |
| מטבע ישראלי לא צמוד                 |                 |                                  |                       |                 |                                  |
| 2.37                                | 1,604           | 273,654                          | 2.49                  | 1,677           | 272,295                          |
| (0.22)                              | (108)           | 199,136                          | (0.28)                | (141)           | 198,950                          |
| 2.15                                |                 |                                  | 2.21                  |                 |                                  |
| מטבע חוץ                            |                 |                                  |                       |                 |                                  |
| 2.14                                | 278             | 52,392                           | 2.91                  | 423             | 58,842                           |
| (1.31)                              | (133)           | 40,703                           | (2.00)                | (250)           | 50,333                           |
| 0.83                                |                 |                                  | 0.91                  |                 |                                  |
| סך פעילות בישראל                    |                 |                                  |                       |                 |                                  |
| 2.29                                | 2,106           | 371,509                          | 2.49                  | 2,318           | 376,552                          |
| (0.54)                              | (365)           | 270,657                          | (0.69)                | (480)           | 279,837                          |
| 1.75                                |                 |                                  | 1.80                  |                 |                                  |

ראה הערות [בעמוד 194](#).

## חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

| 2019 לעומת 2018                                  |      |     |                             |
|--------------------------------------------------|------|-----|-----------------------------|
| לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס              |      |     |                             |
| גידול (קטון) בגלל שינוי <sup>(ח)</sup> שינוי נטו |      |     |                             |
| מחיר                                             | כמות |     |                             |
| <b>נכסים נושאי ריבית</b>                         |      |     |                             |
| אשראי לציבור                                     |      |     |                             |
| 38                                               | 13   | 51  | בישראל                      |
| 27                                               | 11   | 38  | מחוץ לישראל                 |
| 65                                               | 24   | 89  | סך הכל                      |
| נכסים נושאי ריבית אחרים                          |      |     |                             |
| 1                                                | 160  | 161 | בישראל                      |
| (1)                                              | 9    | 8   | מחוץ לישראל                 |
| -                                                | 169  | 169 | סך הכל                      |
| 65                                               | 193  | 258 | <b>סך כל הכנסות הריבית</b>  |
| <b>התחייבויות נושאות ריבית</b>                   |      |     |                             |
| פיקדונות הציבור                                  |      |     |                             |
| 9                                                | 111  | 120 | בישראל                      |
| 2                                                | 27   | 29  | מחוץ לישראל                 |
| 11                                               | 138  | 149 | סך הכל                      |
| התחייבויות נושאות ריבית אחרות                    |      |     |                             |
| 11                                               | (16) | (5) | בישראל                      |
| -                                                | -    | -   | מחוץ לישראל                 |
| 11                                               | (16) | (5) | סך הכל                      |
| 22                                               | 122  | 144 | <b>סך הכל הוצאות הריבית</b> |
| 43                                               | 71   | 114 | <b>סך הכל בנטו</b>          |

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהן העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של (332) מיליון ש"ח (31 במרס 2018 - 120 מיליון ש"ח).
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית. התשואה נטו בנטרול לאומי קארד הינה 1.95% ליום 31 במרס 2018.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות לתקופה של שלושה חודשים בסך של 107 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (31 במרס 2018 - 93 מיליון ש"ח).